

UJVIDÉKI NAPLÓ.

Társadalmi és a városi közügyeket szolgáló hetilap.

Előfizetési árak:

évre 8.— korona
Fel évre 4.— „
Egyes szám 8 fillér.

Felelős szerkesztő: Dr. Elschléger Dezső.

Szerkesztő: Csernyei Mór.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

II. Rákóczi Ferenc-út 35. I. emelet.

Kolera.

Szomorú híradással kell a közönség elé lépünk. Nem használt semmiféle óvintézkedés, a kolera befészkelte magát és szedi áldozatait. Eddig három halálozás van, több beteg. Csüörtök este temették el a 3. áldozatot Jovánovits Izsák taligás; ki tudja hol dolgozott és hazahozta a kolerát. Csenei ut 14. szám alatt lakik a családja és ennek semmi baja. Ezért érthetetlen, hogy minek engedte be az egyik orvosunk a Vilováról jött betegét? Ezzel a kolerások számát szaporította. Maradjon ilyenkor mindenki a saját vackában. Különös jelenség. Eddig egyetlen kolera sem betegedett meg itt, hanem máshonnan cipelte be. Az óvintézkedéseknek semmi értékük, ha beengedjük a másutt megbetegedetteket. Addig, amíg az nem lesz az óvintézkedések fő pontja, ne számítsunk arra, hogy valami hamar kivickélünk a bajból. Jól tessék meggondolni, hogy minő borzasztó, kiszámíthatatlan káros csapás ez a veszedelem reánk. Vesztegrár alatt vagyunk ismét. 5 napi zárlatot rendelt el a polgármester, mely az élelmiszerekre és ócska ruhaneműekre terjed ki, a személyforgalom azonban akadálytalanul lebonyolítható. Pénteken délben Blum dr. egészségügyi főfelügyelő elnökelete alatt az ujvidéki orvosok tanácskozást tartottak és ekkor határozták a fent említett intézkedéseket. Az iskolák nem vétettek zár alá. Érdekes volt a csüörtöki koleratemetés, mert a sírásó elszökött, helyette két napszámot fogadott Zanbauer kapitány, kik 5 láklyás rendőr aszisztálása mellett temették el Jovánovicsot.

Az ifjuság testi nevelése.

Az egészen spártai nevelésnek nem vagyunk barátai, de ha a testi nevelésben az erő fokozására finomabb eszközök működnek közre, akkor fölötte kedvesen fogadjuk.

Ilyen: és szellem, jellem és erőt nevelő az ifjusági katonai céllövő tanfolyam, mely főispánunk hathatós közreműködésével létesült.

A katonáskodás óriási terheket ró a polgárságra; bárányokká nem vedlenek a népek milliói. A hatalom, a vagyoni és más egyéb érdek készíti az államokat, hogy katonaságot tartsanak fenn, de a szolgálati idő megrövidítését mindenütt tervezik; hazánkban is. És hogyan lehetséges ez? Csakis úgy, ha már a serdülő ifjuságot, különösen a céllövészetben kiképezzük. A bürok, később a japánok hősi harcai, a lövésbiztonsága, az el nem lankadó kintartás fényesen beigazolták, hogy mit kell tudni a katonának és mire kell nevelni.

Ha az ifjuság a harcászattal kellékeivel felszerelve lép majd sorompóba, akkor a magyar névnek ismét dicsőséget szerez és az ország anyagi jólétét is előmozdítja, mert ilyen harcatermett ifjuságnak nem kell 3 évig szolgálnia. Már pedig milliók megtakarításával jár az, ha csak két esztendőre szállítják le a katonai szolgálatot. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha a társadalom minden rétegének ifjusága tökéletesen kiképezve vonul be az ezredéhez. Ezen alapszik tehát Magyarország jövője. A lelkesedés mely ma az ifjuságot, legyen az ur, vagy szegény, áthatja, sokat, nagyokat, csodákat tud alkotni. Ép úgy mint tavaszkor minden mederben találunk vizet, így a fiatalságunkban is költői hajlamokat érzünk. Ezt kell fokozni fejleszteni, mint a tavaszadta vizet a hozzája szökő vízmennyiség folyóvá dagasztja, mert ha a víz táplálékot nem nyer, akkor az éltető napsugár, mely máskor életet fakaszt, most kiszáritja a sekély vizet és . . . elpárolog. Rá kell szorítani az ifjuságot, hogy nemes lelkét addig mivelje, míg fiatal, karját, sőt egész testét, addig edze, míg csontjai hajlékonyak, mert a napraforgó is csak addig fordul a nap felé, míg fiatal, ha megérett, ez is szomorúan hajtja le a fejét. Ezt az időt, míg az ifjuság fiatalágának virágjában van, addig kell ápolni. Ami ifjuságunk vezetése olyan férfiak kezére bízott, kiket a lángoló haza, a faj és a népszereket hevit. Első sorban öméltsége a főispán érdemel említést, ki minden ténykedésével bebizonyítja, hogy e város polgárságát szereti, érte cselekszik, vele érez. Lükettő ereje minden hasznos mozgalomnak. Őt a politika nem foglalhatja le egészen magának, mert jut ideje, hogy a társadalmi kérések mindegyikével behatóan foglalkozhassék, Irányít, mint vezérszellem, irányít mint nemes ember. Egészen átalakult a mi társadalmunk, amióta Mátéházi Matkovits Béla ami főispánunk. Cs. M.

A jasznája-poljánai tanító meghalt.

Írta: Drozdy Győző.

Az első astopóví halálhírt nem tudtuk elhinni. A sors bolondos kontrasztaij között is szokatlannak tartottuk, hogy az életharmonia legfanatikusabb keresője ily disszonáns fináléval fordul a fal felé. A fonográf krakögása mindenesetre kellemetlen, a riporterek tolokódása talán undorító, de mégse lehet annyira elviselhetetlen, hogy egy kritikusszívű böles a halálba fusson előle. Az a mester, aki annyit leckét adott az embereknak, hogy a raffinált életből visszaszalja őket a természetesség kristályforrásához nem fejezheti be az életét excentrikus produkciókkal. Amilyen különös skálában futotta le az életét ép o'yan egyszerű nyárspolgárius a halála. Olyan furcsa azt elhinni, hogy Tolsztojt is betegség ölte meg.

Ugy szeretett volna élni, mint egy barlanglakó ősember. De az idegei belekapcsolódtak a modern életbe és nem bírt szabadulni tőle. Sziklátak hajgált mint egy ősz titán, a terjeszkedő profán kultúra ellen. Irigyes irások. Csodálatos meséket mondott az embereknak. Magyarázta a szél zugását, a habzó vizek moráját. Sose hallott igékkel csalta őket vissza az evangéliumi időkbe. Azután maga köré gyűjtötte a pusztaján kumiszon és málen élő muzs'kölyköket és iskolamesternek csapott föl Jasznája-Poljáná gróffa.

Az ezeroldalu élet ezen pontjánál álljunk meg és vessünk egy pillantást Tolsztojt Nikola-jevics Leó gróffa.

A mult század hatvanas éveiben tizenkét parasztskolát nyitott birtokán. A jasznája-poljánait ő vezette egy fiatal német tanító segédkezősével. Az olvasást, bibliát és a művészeti tárgyakat Tolsztojt tanította.

Soha oly örömmel nem mentek iskolába a diákok mint akiket Tolsztojt tanított. Könyvet nem kellett magukkal vinniök. Meg nem tanult leckék félelme nem gyötörte, mert a mester semmit sem kívánt tőlük, csak azt, hogy úgy jöjjenek el mint tegnap. Tudták, hogy a tanító nem haragszik meg ha nem tudtak valamit. Mert Tolsztojt nem kívánt mást mint csupán azt jegyezze meg, amiben gyönyörűségét leli s amireh kedve vonzza. Az iskolában nem volt virgacs, nem volt karika rajzolva a sarokba és senkit sem invitáltak meg tintalevesre, meg papirosgaluskára Tolsztojt nem büntetett. A végtelen szeretet erejével láncolta le a gyermeki ösztön kitérőseit. A jasznája-poljánai iskolában csak nevettek és így gyönyörűségek között tanultak a gyermekek mi

Bogdány és Társa Ujvidék

II. Rákóczi ut 66. Telefon 219. Budapest, VI. Dainok-u. 12. Saját házban Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

be nem köszöntött az est. S akkor megszólalt egy gyerek: »Hallod, te Nikolajevics Leó, nem vezetnél már haza?« És Tolsztoj megfogta a kezüket s nekivágott a végtelen romának és az erdőknél, melyen keresztül még nem rótt csapást senki. Minden növéndékét elkísérte egész a családi viskójáig. Mint a mesebeli angyal-bárányok úgy simultak a jószágos pásztorhoz növéndékei. Naiv kérdésekkel ostromoltak, apró bizalmasodásokkal tömték meg határitalan szívét.

Az ideális iskolának ezt a végtelenül bájos képet csak akkor érthetjük meg ha olvasunk egy-két lapot Tolsztoj »Jasznája-Poljana« című pedagógiai folyóiratából, melynek homlokára ezt a mottót írta: Azt hiszed hogy tolsz, pedig téged tolnak. » Szemlelgezzünk.

Az iskola nem tökéletes, a műveltség nem a valódi, mert a népre csak kényszerítő törvényekkel lehet reáerőszkolni. Dobjuk hát felre az antik nyugati sablont és minden kicirkalmazott módszert, mert az nem ér semmit, minden gyermeket másképp kell kezelni. A nevelés erkölcsi zsarnokság, amihez senkinek sincs joga. A nevelés kényszerítő eljárás arra, hogy a gyermeket hozzánk hasonlóvá tegyék és ezért jogosultsága nem lehet. Ellenben a művelés szabad. Az emberi ész göggyéből fakadó féktelen nevelésnek gyümölcse a mai társadalom. Az egyetemek is csak olyan embereket nevelnek amilyenre a romlott társadalomnak szüksége van, de nincs szüksége az emberiségnek. Tehát az egyetemeket el kell pusztítani. Mindenki tanítsa azt amihez ért, és ki-ki azt tanulja csak, amire szüksége van, mert a többi fölösleges teher. A tanterveket szét kell repegetni, mert a harmonikus tudást nem lehet előreszabott korlátok közé szorítani. Az iskola ne neveljen és ne kényszerítse a tanulást, hanem mindenkinek annyit adjon amennyit akar. Nem ott az iskola, ahol a kadetra, pad, tábla és kréta hanem a muzeumokban, színházakban és künn a természetnél. Semmi kényszer! Semmi nevelés. »De azért ne ijedjétek meg! A ti iskoláitok évszázadokig megmaradnak, mert azt ta tja a beteg logikája: ha megvettem az orvosságot, most már ki is kell innom.« Hiába dolgozzátok a magatok formájára az új generációt: haladás nincs a történelemben. Egy lépés előre; egy hátra: ez a história. A haladásban csak a herék, a »társaság« és a kiválasztott nemesek hisznek. De a nép nem. A parasztnak nem kell vasut, repülőgépet, eljárák ő gyalog is. Nem kell neki telegraf, gramofon és más modern csoda. Ezt a dologtalanok azért hurcolják csak a vidékre, hogy a városba csalják a falut, hogy ott dolgozzék az uraknak. A parasztnak nincs szüksége könyvnyomtatásra, mert a kultura csak rontja a népet. Senkinek sincs joga beleavatkozni az utána jövő nemzedék sorsába se neveléssel, se tanítással. Csak az tanuljon, aki akar.

Ezen anarchisztikus pedagógiai tanítások fölébresztették minden orosz sajtóját. A tanítók tanárok apraja nagyja döntögetni kezdte Tolsztoj merész elméletét. S ha több haszna nem is volt a Jasznája-Poljana cikkeinek, annyit elért véle Nikolajevics Leó, hogy fölrázta az alvó társadalmat. Vitára tehát gondolkodásra serkentette őket. S azok elé, akik azt hanoztatták, hogy a gyakorlatban boldogtalan pusztítást szülné ezen eszmék kivitele: odaállította az ő iskoláját, melyben megtestesítve élt minden igéje. Ez az iskola valóban mintaszerű volt.

Hát bizony ezen elméletek sem nem népszerűek, sem nem gyakorlatiak. S ha nem is lehet teljesen reakcionáriusnak bélyegezni, mégis, ha romantikus pedagógiának kereszteljük, egy csöppet sem túlzás. Es aztán; nem is ujak. Rousseautól majdnem ezt hallottuk már. »Vissza a természetnek!« »A teremők kezeiből minden jó kerül ki de az emberek kezei között minden elfajul.« Sőt a genfi bölcsőt is megelőzte még Horatius, mondván: »Ha vasvillával üzöd is ki a természetet,

Figyelmeztetés!

A Schicht szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas“ védjeggyel!

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

B AKTERIUM-MENTES
természetes ásványvíz

ÜDIT-GYÓGYIT ÜDIT-GYÓGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemenedeget idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél a legutak és a kiválasztó szervek hurokos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJANLVA
Főlerakat: DIETZGEN IMRE FAI
cégnél Ujvidék.

CSALÓ-

dik, ha azt hiszi hogy más-
hol olcsóbban vásárol butort

mint a

Schlanger

féle Áruházban

Ujvidék, Temerini-utca 12.

mégis mindég visszatér.« (Naturam expellas furca tamen usque recuret. L. Epist. I. 10. 24.) Tolsztoj így módosította meg elődjeit: »Laiser faire en tot la Nature.«

Szó sincs róla, a zord gondolkodó fenti elmélete paradox, de olyan hatalmas pedagógia-evolucionának a megindítója, mely hullámain napjai inkig sodorta. Sőt önmagát is megcáfolta ez a halottak között is lázongó iskolamester. Hiszen ő írta meg az orosz gyerekek Aszbukáját (Abécé) amelyik már huszonötödik kiadását éri meg nem-sokára. Ép akkor írta ezt, mikor a nyomtatott betű ellen dörmögött.

Ime egy tanító aki apostoli passzióból lett gyakorlati tanító. De ő, a Krisztustalantum ő sem bírta sokáig az iskola nehéz levegőjét. De azért tanító maradt: a népek tanítója. Aki haragos lelkeknek féltelenségével fordul el a mételey kulturától. A modern élet minden örömeinek fanatikus tagadója, akinek viharos hangjai olimposzi ménydörgéseként dübörögnek a világ felé még akkor is, mikor lázas agónia láncolja le erőt. Akinek minden szavából az öskeresztény mely igazságai és a vátesz zord böcsesége rezeg ki. Akinek jobb kezében még akkor is leckeekét rót a penna, mikor a ballal a koporsóváncosát igazgatta a feje alatt. Aki a tolazkodó riporterek és nyekergő fonográf elől menekülve: önkéntlenül magára huzta Parnasszus ezüst havát örök szem-födőnek.

Vasárnaptól — vasárnapig.

Az első hó is megjelent a láthatáron s ezzel nemcsak a költők fantáziája terelődik egy-irányba, mely azután a föld fehérségén elbájolva téli költemények megszületésére nyújt alkalmat hanem egyben a szomorú gondolatok ezerjéz ébreszti minden gondolkodó föbe s különösen minden melegebbenző. Sőt egytűzrő szívbe. A hó védelmet nyújt a földnek a szigorú tél szenvedései ellen, ellenben megerősíti azok szenvedéseit, kiknek a sors nem adta meg mindazt az eszközt mellyel a hidegség s a tél egyéb mizériái ellen védekezhetnének. Most jött el az ideje tehát, hogy mindama szervek, államiak, jótékony-ságból táplálkozók, melyek a szenvedők nyomorának enyhítését tűzték ki feladatuk, hogy mindezek most fokozottabb buzgalommal teljesítsék hivatásukat, mondhatnók köteleességüket. Ha ilyenkor emelkednek ezek az intézmények feladatuk magaslatára, ha ilyenkor igyekeznek elejét venni mindannak melyből azután a fokozottabb nyomor, a hatványozottabb szegénység csirázik ki, akkor sok keserű könny kicsordulását akadályozzák meg és sok használható egyebet mentenek meg a társadalom részére. Munkára fel tehát, mindazok, kik a mások nyomorért is szenvednek, elő a pénzárccal s most nyissuk ki azt, mikor nehezünkre esik az után télikabátunkat kigombolni, hogy a koldusoknak alamsznát vessünk. Most teljesítsük emberi köteleességünket.

Szlezák Lajos dr. orsz. gyűlési képviselőnk érdemei ismét gazdagodtak, amennyiben a regálemegváltásánál Ujvidék érdekei hathatósan megvédték. Büszkeséggel hirdethetjük, hogy városunk vezetőség ma oly kerekben van, melyek a város jólétéért működnek. Ha a főispán, ha a polgármester ténykedéseit nézzünk, akkor teljes-megelégedéssel mondhatjuk: a kormány biztosan halad a cél felé és ha még hozzájuk társul a képviselőjünk, mint a jelen esetben, akkor örvendhetünk jobbjában, mert képviselőnk igazán képvisel bennünket.

A szerb tanítók kongresszusáról mult számunkban bőven megemlékeztünk, de mégis vissza kell térnünk ezen eseményre, mert a konviktus felavatásának ünnepélyéről be nem számoltunk.

Fischer Testvérek

műszaki telepe.

Elvállal: köponti fűtést, szellőztetést, vízvezetéki és csatornázási berendezéseket, villany- és erőátvitelt, ugyszintén kulfúrát és hygienikus berendezést. Minden e szakmába vágó egyéb munkálatok a legutányosabb árban. Jervek és költségjegyzék díjlanok. Pontos, lelkiismeretes, leggondosabb kivitel. — Jó munka.

UJVIDÉK

II. Rákóczi Ferenc-utca 57. szám

Telefon:

hadtunk, miután szombaton történt. Főispánunk jelenléte emelte az ünnepély fényét, ki a nemzet napzsámosait a néptanítókat látogatásával tüntette ki. Az ünnepélyes aktus főleg abban állott, hogy a díszes épület teljesen átalakulva, rendeltetésének adatott át, amikor felszentelve Isten áldását kérték ezen tanítóok gyermekeinek otthonára. Délben 200 terítékű bankett volt, amelyen Láng János konyháját dícsérték. Láng, mint mindig, ugyezen alkalommal is kitett magáért.

Az Erzsébet szállodát eladta Ottó Mihály. Mint megbízható forrásból értesülünk Ottó Mihály az Erzsébet záll. dát Horti Baláznak eladta ki a szállodát már december elsején veszi át. Ottó urat mindenki szerette és nagyrabecsülte, ki mindenkivel szemben a legudvariasabb magaviseletet tanusította. Mindenki csak a legjobb véleménnyel van a derék ember iránt, kinek páratlan jószágú szíve befészkelte magát a polgárság lelkületébe. Kedves neje minden ténykedésénél szívóóságú támogatója volt férjének. Öszintén sajnáljuk távozásukat. Aki helyét elfoglalja: Horti Balázt, sz. n. tén jó hír előzi meg, ki iparkodik Ottó nyomdokait követni: ha olyan kedvessé tudja tenni a szálloda és kávéházbani tartózkodást, mint Ottó tette, akkor szép jövőt jósolunk neki. Hisszük és reméljük, hogy így lesz, mert Horti úr is csak a legjobbat halottuk. Ujvideken nem boldogulhat más vendéglős, mert ez az intelligens város polgársága a pénzéért élvezni akar és teljesen joggal. Horti konyhája is kiváló jó hírek örvend, melyről az utazók tudnak s k szépet mondani. Mi szívesen előlegezzük biza'munkát. Nem kis dolog ám Ujvideken az Erzsébet szállodát kifogástalanul kezelni, mert ez egy elsőrangú helyiség.

Az ifjúság katonai céllövő tanfolyama' Vezető cikkelyünkben megemlékeztünk ezen tanfolyam fontosságáról, méltattuk öméltséga a főispán érdemeit, ki lelke ezen tanfolyam szervezésének, mert az ő intencioinak eredménye a tanfolyam szervezése. E hó 17-én történt a szervezés. Főispánunk megnyitja az értekezletet, melyen a számos meghívott megjelent: Ribiczey Kálmán dr. főispáni titkár imereti az idevágó miniszteri rendeleteket, ezután Kalapis János honvéd főhadnagy ki eddig is már dícsőséget szerzett ezen a téren, ismertette a szervezeti szabályokat. A tisztikar a következő: Matkovits B. a főispán elnök, alelnök: Balassa Henrik, Charsch Dezső, Demetrovits Vladimir dr., Dietzgen Gábor, Grossinger János, Hadzsits Antal dr. udv. tan. Horváth Géza dr. Kardos Ignác, Kassovitz Armin dr. Keszky Ottó, Megyesi Ferenc, Niedermayer Gyula, Rádics Dusan dr. Rehák Ferenc, Szabó Imre, Szalay Lajos, Szlezák Lajos dr. Főtitkár: Kardos Miksa. Titkárok: Piukovich Sándor dr. Szlávi Béla, pénztáros: Göbel Lajos. Katonai szakelőd és tanfolyamvezető: Kalapis János honvéd főhadn. Polgári szakelődök és oktató tartalékos tisztiek: Eckert János, Forster Géza, Varga Antal, Herzog Isván, Stoy Vilmos. Jegyzők: Nagy Ferenc dr. Korény-Scheck Vilmos, Belahorszky Adolf dr. Tibor Dezső dr. Háznagyok: Trischler Alad r. Lákits János. Orvosok: Schossberger Sándor, dr., Wagner K. dr. Brezovszky Nándor, dr. Szinyavov Milán, dr. Ezen tisztikart kiegészíti a választmány: Amon Pál, dr. Bruck Ferenc, Brunner Ede, Belohorszky Gábor, Csirics Milán, Csernyei Mór, Dietzgen L., Jahn Róbert dr. Kállai B., dr. Konyovics György, dr. Kovacevics Zsárkó, László Gyula, dr. Lustig Nándor, Molnár Hugó, Marczekovich I. Niedermayer Gy. dr. Nikolics Izidor, Orbán Ignác, Profuma Béla, Polt Mihály, dr. Radovanovics György, Szlávi J. Szlávi K. dr. Szabó Lajos, dr. Vései Elek, Várnay Ernő, Vilics Már. Zoltán Sándor, dr. Zanbauer Agoston. Az ügyek azonnal való vezetésére kiküldött szűkebbkörű ügyvezető bizottság: Demetrovics Vladimir, dr. Kalapis János, Kardos Miksa, Eckert János, Witz Ferenc, Varga Antal.

Uj pénzügyigazgató helyettes. A m. kir. pénzügyminiszter a zombori m. kir. pénzügyigazgatósnál üresedésben lévő pénzügyigazgató helyettesi állások egyikét betöltötte s az igazgató helyettesi teendőök ellátásával Koszterszitz József pénzügyi titkárt bizta meg. A nevezett pü. titkár

A Városi Artézi Jódosfürdő

uj automobil- omnibusza

a gaggenau gyárban elkészült
és feladásra került.

Néhány nap mulva már
forgalomba hozzuk.

Az uj 14 üléses

automobilomnibus

a fürdőtől a Rákóczi
uton át a Vasemberig,
onnan az Andrássy utca
Élövös téren, Beresényi
Miklós utca, Buzatéri
át, a Temerini és Radí-
esevits utca sarkáig
közlekedik.

A részletes menetrendet legköze-
lebb közreadjuk.

A fürdőigazgatóság.

a minő derék ember, éppen olyan kitünő tisztviselő is: ilyennek ismeri őt a nagyközönség is, mellyel hivatalos téren sűrűn érintkezik. A nagy családdal megáldott mint a tisztviselő előmeneteléhez mi is őszinte szívből gratulálunk.

Teljes hold fogyatkozás. Gyönyörű látványban volt részök azoknak a kik a folyó hó 16-17-ére forduló éjszakán megfigyelték a csillagászok által már előre megjósolt holdfogyatkozást. Lapunk egyik barátja aki az egész tünemény minden fázisát megfigyelte a következőkben értesítenünk. — A tünemény éjfel körül kezdődött s éjfel után 2 órakor volt a teljes elsötétülés. Ret mek tiszta légkör kedvezett a felséges tüneménynek s midőn az elsötétüléskor a hold vörös korongja a Plejadok Híadok és a remek Orion képletei mellett izzó fényben tündökölt: egyszerre felragyogtak a Sirius, Bootes és az ég többi elsőrangú csillagai, a mi a látvány páratlan nagyszerűségét csak emelte az éj néma csendjében.

Az állami vaskő-termelés fokozása. A pénzügyminiszter a gyalári és rozsnói állami bányák nagyarányú kifejlesztését tervezi. Az állami gyárak üzemelőknek nyersvas szükségletét ugyanis saját termelésük részben a nagy olvasztók elégtelensége, főleg azonban a vaskő-termelésük kinem elcsigó volta miatt teljesen fedezni nem képes s jelentéktelen mennyiségű nyersvas vásárlására szorulnak, melyet, minthogy a többi hazai vasmű sem rendelkezik megfelelő nyersvas felesleggel, tulajdonilag drága pénzén külföldről kell hozatniuk. E baj, mely okát abban lel, hogy a multban a bányák berendezése nem haladt párhuzamosan a fejtéssel s különösen a külműveletek apadásá nem pótoltatott egyenlő termelőképeségű belműveletekkel, csak fokozatosan orvosolható. A fennálló hiány megszüntetése érdekében egyelőre a Hunyad-és Gömörmegei vasércbányákba az 1911-1913 években a pénzügyi kormány 1 millió koronát szándékozik befektetni, mely összegből az 1911 évben 200.000 K. az 1912. évben 400.000 K. az 1912 évben 380.000 K. kerül felhasználásra.

Személyi hír. Hivatalos ügyek sürgős elintézése miatt, Orbán Ignác városi műszaki tanácsos és Profuma Béla alpolgármester néhány napra Budapestre utaztak.

Felakasztotta magát. Takács János gömbösi lakos valamikor még kedvező viszonyok között tartotta fenn magát. Könnyelműsége, az alkoholtulságos élvezete azonban megfosztotta őt a jöletől és szerencsétlen helyzetbe juttatta. Az utóbbi időben, miután mindenét elvesztette, nap-szamból kellett tengődnie. E fölötti elkeseredésben György Imre pelyvás felszerében felakasztotta magát. Mire a házbeliek megtalálták, már halott volt.

A Városi Fürdő új köntöskében. A Városi Artézi Jódosfürdő gőzfürdője tudvalevőleg vasárnap óta ujjaalakítás alatt áll, amennyiben az összes eddigi tapasztalt hiányok pótolattak, úgy hogy a legmesszebbmenő igények is kielégítést nyernek. A kádfürdő osztálya természetesen ezidő alatt is reggel 6-tól este 7 óráig e nagyközönség rendelkezésére áll, a gőzfürdő átalakítva legközelebb december 2-án lesz átadva a forgalomnak.

A csajkások pöre. A Titel községben és környékén letelepedett csajkások 1886-ban nagy kiterjedésű földet kaptak az uralkodótól. Később, a réti földek lecsapolása után, a tulajdonjog körül pör támadt. Az ujvideki törvényesek a csajkások mellett itélt, de a szegedi tábla elutasította a panaszukat és elrendelte, hogy a kérdéses földek a község tulajdonának betáblázandók. A Curia ezt az ítéletet erősítette meg. A csajkások ezért fel voltak haborodva és Sikoparia György szabályai korcsmáros vezérletével elleneszegettek a bíróság ítéletének és agyonveréssel fenyegetvén a községi képviselőket tagjait, akik a bíróság jogerős ítélete értelmében akartak aláírni. Az ujvideki törvényesek az ügyben igazsáért és hatóságelleni erőszakért hatvan embert itélt el köztük Sikopariát hat havi börtönrre. A szegedi tábla je-

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,
hanem használjon azonnal

BERETVÁS-PASTILLÁT,

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Or- Kapható minden
vosok által ajánlva. **Ára 1.20** gyógyszerárban
Készíti: Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeston.
3 dobozzal ingyen postai szállítással.

lentéktelen változtatásokkal helybenhagyta az ítéletet. Most a Curia tárgyalta az ügyet. Sikópária büntetését, az enyhítő szakasz alkalmazásával, két havi fegyházra mérsékelte.

Haldiozás Mladenovits György, a kassai 34. gyalogezred parancsnoka, számos érdemrend tulajdonosa, e hó 18-án életének 53. évében Wienben elhunyt Holttemető Ujvidékre szállították, ahol fényes katonai pompával delután helyezték örök nyugalomra. Az elhunytban Stefanovits Lyubomir nagykereskedő vejét gyászolja.

Uj rend a Vonatokba való beszállásnál. Az államvasutak elnögsége a személyforgalom gyorsabb lebonyolítása érdekében rendeletet bocsátott ki az állomásfőnökségekhez, melyben a vonatok menetrend szerint való közlekedésének megkönnyítése és a késés apasztása érdekében elrendeli, hogy be- és kiszállásnál csakis az egyik bejáró ajtó szabad igénybe venni, még pedig a főszállásnál az előlűd, a kiszállásnál a hátsó ajtót szabad csak igénybe venni, úgy, hogy fel- és leszálló utasok egymással ne találkozzanak, vagyis egymást a fel- és leszállásban ne akadályozzák, ami mindig idővesztéssel jár. A rendelet mindjárt életbe lép, amire figyelmessé tesszük az utazó közönséget.

Megszökött csemele. Még alig mult 14 éves és máris többször gyúlt meg vele a bája a rendőrségnek és főleg mélységes fájdalomt okozott már több ízben szegény szüleinek M a y e r L e o n t i n a. 8 napra elzárták. Nem használt semmit, most meg elszökött hazuról. Ezt már többször megtette, de mindannyiszor visszahozták. Pénteken hiába keresték Leotinna kisasszonyt; nem találták sehol, helyette idegen férfi irással írott következő levelet kapták szülei: Karlova XI. 24. Kedves apám és testvéreim kénytelen voltam innen hazuról elmenni mert engem nem szíveltek én világnak mentem engem ne keressetek és ne várjatok baha sohasem. Isten veletek Leoni. A levelezőlap a Zimony-Budapest vonalon adatott föl, így tehát Leoni erre vette útját, de előbb utókölségről is gondoskodott, mert nővere nevét egy postatakarékkönyvben hamisította és 50 koronát felvett. Már mint iskolásgyermekek lopás miatt az iskolából kitiltották. A szökevény magas alak, fekete-haju sovány, meglehetősen szép arcu. Aki esetleg a szökevényről valami híradással lehetne, az tudassa Meyer B. ujvidéki könyvkötővel a szerencsétlen apával. Ha most kézrekerül, akkor a javítóba küldik.

A választójog—liga mult vasárnap a Récsi szállodában igen látogatott gyűlést tartott melyen Kubinyi Károly dr. és Hadzi Kozsma dr. ismertették az általános titkos választási jog idővösségét. A liga itteni fiókválasztmányja megalakult. Most már nagy előkészületeket tesznek a végleges szervezésre. Legközelebb visszatérünk e fontos kérdésre és objektív nézeteknek szívesen helyt adunk. Ez a kérdés olyan fontos, hogy foglalkozni kell vele.

Városi községülés lesz december hó 1-én csütörtök d. u. 4 órakor.

Gyilkosság Monostoron. Monostorszegről jelentik, hogy Kovács István (gaganov) rovvott multu napszamos a napokban szíven szurta Gyippanov Antal monostorszegi lakós-társát. Tettét lltas állapotban követte el. Nyomban letartóztaták, Aldozata pár perc múlva meghalt. A véres eseményt jelentéktelen összeszólalkozás előzte meg.

Köszönetnyilvánítás Hálás köszönetet mondunk mindazon részvét nyilvánításokért melyekkel boldogemlékeztü atyánk Regényi István ur elhunytá alkalmával bennünket vigasztaltak és bánatunkat enyhítették. Külön-Külön köszöntjük ezt de főleg az Ujvidéki Napló tekintetes szerkesztőségének mondanunk hálás köszönetet.

Baics zeneiskolájában Ujvidéken diplomált tanárok modern zenepeadagógiát alapon tanítják a zeneművészetet, havi 10 korona tandíj mellett. A zeneiskola előkészít főiskolai zeneiskolák vizsgáira.

Minden várakozáson felül sikerültek a mulhethi Apolló színház műsorai. Egész bevezetett cselekményű drámák, kacagató vígjátékok és szobnól szebb tájképek váltják fel egymást. Az itt töltött szórakozás valóban élvezetes.

Nyílttér

A VÁROSI ÁRTEZI FÜRDŐ TEKINTETES IGAZGATÓSÁGÁNAK.

HELYBEN.

Alulírott a tek. Igazgatóság vezetése által jódosfürdőben reumatikus fájdalmaimra irt kerestem, s azt — hála annak a 10 Fangó begöngyölésnek — meg is találtam.

Amidőn kötelességemet vélem teljesíteni azzal, hogy a tek. Igazgatóságnak ezuton forró köszönetet mondjak, teszem azt azért is, hogy a szenvedő emberiségnek megmutassam az utat, hol fájdalmaira enyhülést nyerhet.

Ujvidék, 1910. nov. 18.

Kiváló tisztelettel

Herbich Józsefné

kir. selyemfonógyári igazgató neje.

Yajda Dezső

elsőrangú fényképészeti-műintézete

UJVIDÉK

Petőfi-utca 32 (Saját házában).

Elizek Fanny

elsőrendű női divatterme

Damen-Mode-Salon I. Ranges

Ujvidék, Konyér-utca 44.
Brod-gasse

Gépiról, könyviteli és gyorsírói

SAKISKOLA MEGNYITÁSA!

Szigoruan szakképzelt vezetés!

Gyors, lelkiismeretes és célszerű!

A legujabb rendszerű írógépek!

A gépirás tanfolyama 2 hétig, a könyvitel és a gyorsírásé 4 hónapig tart. A tanítás minden hónap elsején és 15-én kezdődik. Oktatás nyerhető a német nyelvben is 3 hetenként.

D I J A K I

a gépirás egész tanf. 20 K, könyviteli 12 K, a gyorsírói 10 K, a német nyelvi 8 K, havonként.

Bővebb felvilágosítás és jelentkezés Hán u. 4 szám alatt.

14152 14154 szám.

1910 tkv.

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. jbiróság, mint tkvi, hatóság közhírré teszi, hogy a kovili első takarekpénztár részv. társ. és Dr. Csirics A. Milan ügyvéd ujvidéki lakós végrehajtóknak Erity Vladimir és neje szül. Paripán Marina alsókaboli lakósok végrehajtást szenvedtek elleni 450 kor, 150 kor, és 400 kor. tőkék és jár. iránt folytatott végrehajási ügyében nemkülömben az 1881 évi LX. t. c. 166. 167. §-a értelmében ezenen csatlakoztatott kimondott Varga Julka 52 kor. és jár. Dr. Nagy Sándor öbesei ügyvéd 1150 kor. tőkés és jár. követelésének behajtása végett az ujvidéki kir. törvényszék és a titeli kir. járásbiróság mint tkv. hatóság területén az I., alsókaboli 553 számú betétben Erity Vladimir, neven felvett A. t. 1 sor 817 hrsz. szántó a Szöllőkben 266 □. öi 48 Kor. II., az ugyanottani betétben u. a. neven felvett A. t. 1 sor, 818 hrsz. szántó a szöllőkben 58 kor. III., az ugyanottani betétben u. a. neven felvett t. 3 sor 338 hrsz. 372 □-öi kert a beltelekben 196 kor. IV. az u. o. betétben u. a. neven felvett A. t. 4. sor 813 hrsz. szántó a szőlőkben 399 □-öi 75 kor. V. az alsókaboli 135 sz. betétben Erity Vladimir és neje sz. Paripov Krisztina neven felvett A. I. 1-2. sor. 339 és 340 hrsz. 619 □-öi kert 250 □-öi udvar a rajta lavó 204 ö. i. számú lakházzal együtt 706 kor. VI., az u. ottani betétben u. azok neven felvett A. II. 1-2. sor, 819. és 820 hrsz. 461 □-öi szántók a szöllőkben 159 kor. becsáron nyilvános árverés utján el fog adatni.

Határnapul 1910. évi december hó 7-ik napjának d. e. 10 órája Alsókaboli község-házhoz kizitetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alul is el fog adatni.

Kiküldési ár a fenti becsár a melynek 20 százalékat venni szándékozik készpénzen vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi 3333 sz. I. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékekért értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 70 §-a alapján a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltattani kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889 évi XXX. t. c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsájtására jogosított és budapestben szekelő részvénytársaságok és szövetkezetek valamint az 1898 évi XXIII. t. c. alapján alakult központi hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles a bevő. ha magasabb ígéretet a becsárnál, az 1908 évi XLI. t. c. 2r §-a értelmében a letett bánatpénzt ígéretnék megfelelően 20 százaléka kiegészíteni, ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben mely haladéktalanul folytattatik részt nem vehet.

A fenti hrszu ingatlan a kiküldési ár felénél alacsonyabb áron el nem adatnak.

A bevő köteles a vételárat 2 egyenlő részletben és pedig az első 15 nap alatt a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számítandó 5 százalékos kamatokkal együtt a titeli kir. adóhivatalnak mint birói letétpénztárnál lefizetni.

Titelen, 1910 évi augusztus hó 10-én. A kir. jbiróság mint. tkvi hatóságnál. Zamaróczy s. k. kir. járásbiró.

kiadmány hitelcél.

Nosszák Lajos

kir. telekkönyvezető

Az I. péterváradai gözmosó- és vasalóintézet

Brodsky és Fradl

Fuchs József urat

elvéllal minden fehérmű tisztítást. A gözmosóda előnye, hogy közvetlen a Dunaparton van, a fehérműek mosása folyóvízzel történik és minden ártalmas vegyszertől kimélve vannak.

A nagyérdemű közönség kényelmére a fehérműek gyűjtésével

vegytisztító és kelmefestőintézet, **UJVIDÉKEN Kossuth Lajos-utca 13. szám** biztuk meg, hol az árjegyzékek is megtekinthetők.

Katyanszky Miklós állandó tánciskolája.

Van szerencsém a tisztelt szülők és az ifjuság becses tudomására hozni, hogy f. évi november hó 20-án, saját újonnan épült termemben

tánciskolat

nyitottam, melyben az ifjuság az összes legdivatosabb szalon- és nemzeti táncokban kiképeztetik. Eddigi működésem legjobban ajánl mint ügyes, kitaró és lelkiismeretes tánc tanító.

A tanfolyam 3 hónapra terjed. A tanulók tanítására szánt órák d. u. 5-7-ig, a felnőttek számára pedig este egy negyed 9-11-ig. Az egész tanfolyamra a tandíj 8 korona. Külön tanórákat a nap minden órájában — elfogadok. A beiratkozás az iskolában (Alkotmány utca 24. szám) történik. Kiváló tisztelettel **Katyanszky Miklós**, okl. tánc tanító. **Táncok sorrendje.** Magyar táncok: Körmagyar, Palotás, Vigtánc, Sormagyar, Korcsolyatánc, Pátyoltánc, Huszár csárdás, Magyar szoló. Magyar kettős, Csárdás, Társalgó, Tréfás polka stb. Szerb táncok: Kólók (bácskai, szerémi, bánati Jeftánovics, Natália, és Kóka), Bitolyka, Omolyka, Zajecsarka, Szrgyanka Zaplet, Gyurgyevka, Szirpkinya, Szarajevka, Novozsagyanka, Radikalka, Szelyancsica, Kraljev oro, Kokonyeste stb. Német táncok: Lansnégyes, Cseh, Quadrille, Sirodzse, Tramban, Polka-Mazur, Keringő, (nyílt), Boston-Dijaboló, Genti-Boston, Boston-Luj, Boston-Amerikan, Boston-Edelweiss, Kreuz-Polka, Pas de quatre, Pas de patineurs, Ländler, Schavott Torentela, Galopp stb.

Előkelő hölgyek csakis**Schaffer Elek**

Könyök utca 9. sz. alatti női szabó műtermében készítették divatos tolettjeiket, ahol a legdivatosabb szabás, elegans kidolgozás, izléses rendezés képezi az irányelvet és főleg a jutányos ár és a pontos munka.

Női divatterem.**Krajcsevits-Vucsics M.**

női divatterme párisi mintára berendezkedve. Az előkelő hölgyvilág találkozó helye. Legjobb szabás, pazar kiállítás és mégis mesés olcsó.

Kossuth Lajos-utca 10 I. emelet.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, hogy **Mikes Kelemen utca 12. sz. alatt** egy

érc- és butorfényező-műhelyt

nyitottam, ahol minden e szakmába vágó munkákat műhelyemben és házon kívül legdivatosabb legújabb minták szerint készítek.

Gyakorlatomra és szakiskolában tanult tapasztalataimra hivatkozva, becses rendeléimet előre is kifogástalan jó munkámról biztosíthatom. Minél számosabb rendeléskér tisztelettel

Gelger Antal, fényező.

K I A D Ó

Ujvidék legforgalmasabb helyén a Rákóczi-Ferenc út 25. szám alatti ujonan épült házban egy szép

üzlethelyiség, lakással

együtt azonnal kiadó.

Bővebbet ugyanott **Klein Gyula** üzletében.

Aki lakását

divatosan

és izléssel óhajtja berendezni

az **Sipos Jenő** műasztalosnál készített butorait

Rákóczi Ferencz ut a **Häfner-féle** gőzmalom melletti ház.

Paplan-gyár paplan-gyár paplan-gyár

létesült

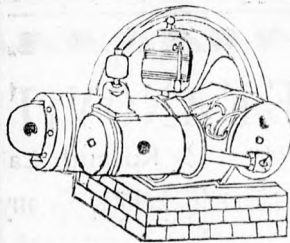
Ujvidéken a Magyarutca 9 szám alatt december hó elsején, villamos erővel berendezve, megkezdí üzemét.

Uri Szabó!!

o Az új divatnak hódolunk ha o **Herczeg Ferencz** férfiszabó és papi öltönykészítőnél szerezzük be ruhaszükségletünket.

Ujvidék **Ziegler-féle** ház rom. kath. Templom-utca 6-8 szám.

Kitűnő szabás, szép, izléses kivitel és mégis jutányos ár! Ugyanitt r. k. papi egyenruhák is készülnek.

Ujdonság!**Ujdonság!****Nyersolajtűzgép.**

Különösen megbízható hajtóerő. Legolcsóbb üzem! Feltétlen jóállás! Kedvező árak és feltételek. Nem kell gépész! Nem robban! Nem tűzveszélyes! Nincs pénzügyőri ellenőrzés alatt! Nincs kazán! Egyszerű üzembenhelyezés! Bárkinex rendelkezésére adunk gépet díjtalanul annak a beigazolására, hogy gépük a legmegbízhatóbb és legolcsóbb üzemet szolgáltatja. Arajánlattal díjtalanul szolgál 2-től 60 PH-ig,

PALFY TESTVÉREK vasöntő és géppálya a **SEGED.** Alapítattott 1817. évben. 20 arany éremmel kitüntetve.

Üzlet áthelyezés.**LÁTVÁNYOSSÁG**

az új üzlethelyiségem Kossuth Lajos utca 44 a hova eddigi

rövid és divatúru üzletemmel **átköltözködtem.**

Általánosan elismert tény az, hogy nálam jó árú a legolcsóbb árban vásárolhatók. Üzletemet

kézműárunkkal (rőfös) bővítettem.

Ezen árú, dacára annak, hogy elsőrendű minőségűek, mégis tömegarában, mesés olcsón kaphatók

Tisztelettel

Jovicsin M.

BUTORHÁZ**MENRÁTH L. és FIA UJYDÉK**

Kossuth Lajos-utca 46-48.

Ujonnan épült modern butoráruházában mindennemű butorból a legnagyobb választék.

Kész berendezett szobabutoroknak állandó kiállítás.

Menyasszonyi kelengyék minden árban.

Alapítattott 1843-ban.

Telefon: 87.

Szőnyegek, függönyök, terítők és minden lakásberendezési tárgyak nagy választékban.

Szerémi-Borozó

Ujvidéken

Kenyér-utca 23. szám alatt a Központi Hitelintézettel szemben, melyben **Schwarz József** úr saját termései borai, égetett törköly pálinkája, a 27 holdnyi kamenicai Paraga hegyen lévő szőlőjéből, poharanként vagy zárt palackokban mérsékelt árak mellett kerülnek kimérésre.

Megrendelések 50 literen felül hordóban **Schwarz Testvérek** irodájába intézendők (Haltér 12. sz.)

A borozóban olcsón és jól lehet étkezni.

Appollo-színház

Ujvidék.

A lelegegansabb közönség kedvelt szórakozó helye. Kétnaponként változó elsőrangú, fővárosi, szigorúan családias műsor! — Kényelmesen berendezett, jól szellőztetett helyiség.

**A képek szilárdak
világosak és rezgésmentesek.**

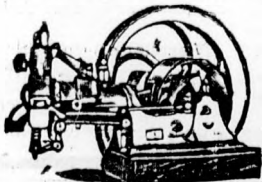
Előadás kezdete hétköznaponként este 6-tól 11-ig. — Vasár- és ünnepnap d. u. 4-től.

Modern üzlethelyiség

a főtéren (Wagner palota) azonnal kiadó. Feltételek Löwy Matyás és Társa divatruházában, Ujvidéken Főter Erzsébet szálloda épület.

Drezdai Motorgyár részv.-társ.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Benzin-, Nyerselaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és locomobilokat

valamint **Szivégázmotorokat**

MEGLEPŐ UJDONSÁG!

EGYETEMES GENARATORUNKKAL

a tényleges lécoró

óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Várak-körút 41.

Telefon 12-91.

Szemeszablonos jólállás. Kedvező fizetési feltételek.

MINDENKI TUDJA

hogy csakis

Grosz és Krausz

nagyáruházában

lehet legjobban és legolcsóbban butort, függönyöket és szőnyeget beszerezni.

Telefon 24. = UJVIDÉK. = Telefon 24.

Gyermekkoszokban nagy választék.

STEFANOVITS L. Fia Ujvidék

Alapított 1866.

Kossuth Lajos-utca 27.

Telefon szám 78.

Elsőrendű kékő, Dupuy-féle buza magosávája.

Legolcsóbb kávéraktár.

Minden fajta ásványvizek nagy raktára, mindig friss töltésben. Californiai gyümölcs. Friss Szardínia és keleti tengeri hering.

Konservált főzelék dobozokban. — Görög gyógyborok.

Naponta friss teavaj a főhercegi tejjgazdaságból. Bajor sör palackokban. Asztali csemegé borok és pezsgő, legfinomabb lipuerek

**Prágai sonka, legfinomabb Sajtfélék. Befőttes gyümölcsök
Minden friss állapotban és a legolcsóbban.**

STANDARD

életbiztosító-társaság Edinburghban (Angolhon).

○○○○ ALAPITTATOTT 1825-ben. ○○○○

Magyarországi fiók: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. szám.

(Standare-palota)

Ujvidéki főgynökség Kossuth Lajos utca 3.

Évi bevétel	36,638.000 korona
Kiutalt nyereségrészek	170.000.000 korona
Vagyon	287.600.000 korona
Halálesetek folytán kifizetve	648.560.000 korona

A Standard kötvényeinek nevezetesebb ellőnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak, Szabad világkötvények. Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborubiztosítás napfelkelők részére.

DIJTÁBLÁZATOK KIVANATRA KÜLDETNEK.